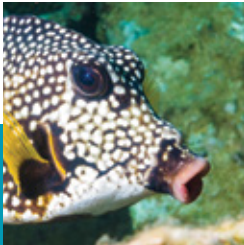

RAAD VAN ADVIES

JAAERVERSLAG

2018

JAARVERSLAG

RAAD VAN ADVIES ARUBA 2018

PARKE MARINO

In 2018 wees de regering bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, een aantal gebieden in de wateren aansluitend aan de kust van Aruba aan als natuurreservaat in de zin van artikel 10 van de Natuurbeschermingsverordening (AB 1995, no.2). In de planbeschrijving bij het Ruimtelijk Ontwikkelingsplan Aruba (ROP), daterend van april 2009, staat dat het doel is het gehele kustgebied rond Aruba aan te wijzen als marien park. In het landsbesluit zijn vooralsnog vier zones aangewezen die de hoogste mate van bescherming behoeven. Het betreft hier de kustwateren grenzend aan het Parke Nacional Arikok, de 'oostkaap' van Seroe Colorado, Mangel Halto - Isla di Oro en de riffen bij Oranjestad ter hoogte van de cruiseterminal.

De foto's die in het jaarverslag gebruikt zijn geven een beeld van de kwetsbare schoonheid van onze kustlijn en de unieke verzameling mariene flora en fauna die hier leeft. De Raad van Advies hoopt dat de instelling van het Parke Marino gepaard zal gaan met bezinning over hoe wij omgaan met de schoonheid en de leefbaarheid van de ons omringende kustwateren.

INHOUD

VOORWOORD	10
1. UITVOERING VAN WETGEVING	13
2. STAAT VAN DE RAAD	19
Onafhankelijkheid Raad van Advies	19
Samenstelling en zittingsperiode	20
Overige functies	21
Vergaderingen	24
Commissie versterking democratisch bestel	24
Kwaliteitstraject Raad van Advies	24
Contacten met de regering en de Staten	25
Koninkrijksradenoverleg	25
3. HET WETENSCHAPPELIJK BUREAU	26
Opleidingen en cursussen	26
Werkbezoeken secretaris	27
Wetgevingsoverleg	27
Studiegroep Openbare Financiën	29
Masterclass Belastingrecht	29
4. ADVISERING	30
Instroom	31
Behandeling	31
Behandeltermijnen bij advisering	32
Dicta in 2018	33
Conclusie dicta 2018	34
Overzicht van ontwerpen ten aanzien waarvan in 2018 advies is uitgebracht	36
Geretourneerd ontwerp	39
Overloop naar 2019	39
Enkele cijfers van 2018	40
Samenstelling Raad van Advies 1986 - 2018	40
COLOFON	43

De grootvader van een mij welbekende Staatsraad zei altijd
'Cana caminda recht, pa ora bo wak patrás, bo ta mira di unda bo a bin'.

VOORWOORD

Vrij vertaald betekent dit iets als 'zorg dat je op het rechte pad blijft lopen, zodat als je terug kijkt je kan zien waar je vandaan komt'. De oude, wijze man gaf aan dat wanneer men zich zoveel als mogelijk houdt aan bepaalde regels, aan bepaalde principes (de wet, je inzichten, geestelijke motieven, je geweten etc.) het leven gemakkelijker wordt. Je maakt minder fouten, hoeft minder uit te leggen en krijgt daarboven op nog het respect van de samenleving voor je standvastigheid. In een notendop vat dit ook het werk van de Raad van Advies samen. Als voornaamste en laatste adviseur houdt de Raad de regering en de Staten een spiegel voor. Maar ook een reflectie op de eigen werkzaamheden is van belang. Een beeld hiervan treft u aan in dit jaarverslag.

In zijn voorwoord voor het jaarverslag 2006-2007 schreef één van mijn voorgangers mr. A.L. Nicolaas (die ons helaas recentelijk is overleden) over het 'sinds jaren sluimerende verschil van mening tussen de Regering en de Raad van Advies over onder andere de positie van de Raad in het Arubaanse staatsbestel en het wetgevingsproces, de werkwijze van de Raad en zijn bevoegdheden...'

Inmiddels kan de Raad door voortschrijdend inzicht op steeds meer begrip rekenen wanneer er een kritisch standpunt wordt ingenomen. Het besef is in zijn algemeenheid gegroeid dat de Raad geen tegenstander is van de regering en het parlement, maar een kritische adviseur die wenst bij te dragen aan een zo optimaal mogelijk wetgevingsproduct. Het verheugt mij dan ook dat er thans een vruchtbare samenwerkingsrelatie bestaat met zowel de regering als de Staten die gebaseerd is op respect voor elkaars positie in het Arubaanse staatsbestel.

Dit neemt niet weg dat 's Raads onafhankelijke positie in het staatsbestel nadere verduidelijking, waarborging en onderhoud behoeft. Reeds in 2007 is daartoe met hulp van onder andere staatsrechtgeleerde mr. C. Borman een Proeve voor een nieuwe landsverordening Raad van Advies opgesteld. Verzuchtte een andere voorganger van mij, mr. A.J. Swaen, in 2013 nog dat dit ontwerp nog niet in behandeling was genomen, inmiddels is er een Commissie versterking democratisch bestel in het leven geroepen onder leiding van mr. Swaen (in de wandelgangen de Commissie Swaen genoemd). Deze commissie heeft tot taak de verzelfstandiging van de Hoge Colleges van Staat in Aruba voor te bereiden. Vertegenwoordigers van de Staten van Aruba, de Algemene Rekenkamer Aruba en de Raad van Advies participeren in deze commissie. De commissie wordt bijgestaan door de Directie Wetgeving en Juridische Zaken, die ook het secretariaat voor haar rekening neemt. Naast voornoemde taakstelling dient de commissie tevens advies uit te brengen over de instelling van een Ombudsman, een Begrotingskamer en een Integriteitskamer. Het stemt tot tevredenheid dat vanaf het jaar 2007 tot heden de inzichten ten aanzien van de Hoge Colleges van Staat geëvolueerd zijn. Aangezien de Proeve van 2007 nog actueel is, wordt die dan ook in de Commissie Swaen bij wijze van voorbeeld gehanteerd voor de overige Hoge Colleges van Staat. Ik hoop van harte dat in het komende jaar dit ontwerp met bijbehorende memorie van toelichting aan de Staten ter behandeling wordt aangeboden.

Het voorliggende jaarverslag geeft een beeld van de werkzaamheden van de Raad in het verslagjaar 2018. Uit de analyse van de advieswerkzaamheden kan worden geconcludeerd dat aan het einde van het jaar een groot aantal ontwerpen ter advisering werd voorgelegd die veelal op 1 januari van het volgende jaar in werking dienden te treden. Het betreft veelal ontwerpen die complex van aard zijn zoals bijvoorbeeld het ontwerp tot instelling van een Sociaal Crisisfonds en de ontwerpen betreffende de belastingherziening. De Raad begrijpt in alle redelijkheid het (politieke) belang van deze ontwerpen voor Aruba, de regering en de Staten. Maar de korte tijdsperiode tussen het indienen van de ontwerpen, het uitbrengen van advies door de Raad en de behandeling in het parlement kan niet alleen leiden tot verzwakking van de kwaliteit van de nadere rapporten, maar ook tot een inhoudelijk en kwalitatief mindere (openbare) behandeling. Dit fenomeen is niet van nu of van Aruba alleen. Ook elders in het Koninkrijk wordt er gewezen op te snelle behandeling van wetgevingsproducten door alle actoren. Niettemin baart deze ontwikkeling bezien vanuit de waarborging van de kwaliteit van het wetgevingsproduct de Raad zorgen. Een deugdelijke wetgevingsplanning is dan ook van zeer groot belang. Hierbij zal het sinds 2010 functionerende wetgevingsoverleg een meer sturende en faciliterende rol dienen te vervullen.

Op personeelsgebied was er in 2018 een grote mutatie. In augustus heeft mw. mr. dr. H.A. van der Wal haar functie van secretaris van de Raad neergelegd teneinde aan te kunnen treden als lid voor Aruba in het College Aruba Financieel toezicht. Tijdens een receptie op 30 augustus werd afscheid van haar genomen onder dankzegging voor haar inzet en toewijding gedurende 14 jaar als secretaris. In haar plaats is mr. A. Braamskamp door de Raad voorgedragen voor de functie van secretaris. De ministerraad heeft met deze voordracht ingestemd.

In de maand februari vond het tweejaarlijkse Koninkrijksradenoverleg plaats op Aruba. De Raad van Advies Aruba was belast met de organisatie van dit overleg. Het overleg werd bijgewoond door vertegenwoordigers van alle Raden van Advies in het Caribisch deel van het Koninkrijk en de Raad van State. Dit overleg was tevens het laatste radenoverleg

van mr. J.P.H. Donner als Vice-President van de Raad van State. In september nam hij voorafgaand aan zijn formele aftreden in Den Haag, afscheid van de Raad op Aruba.

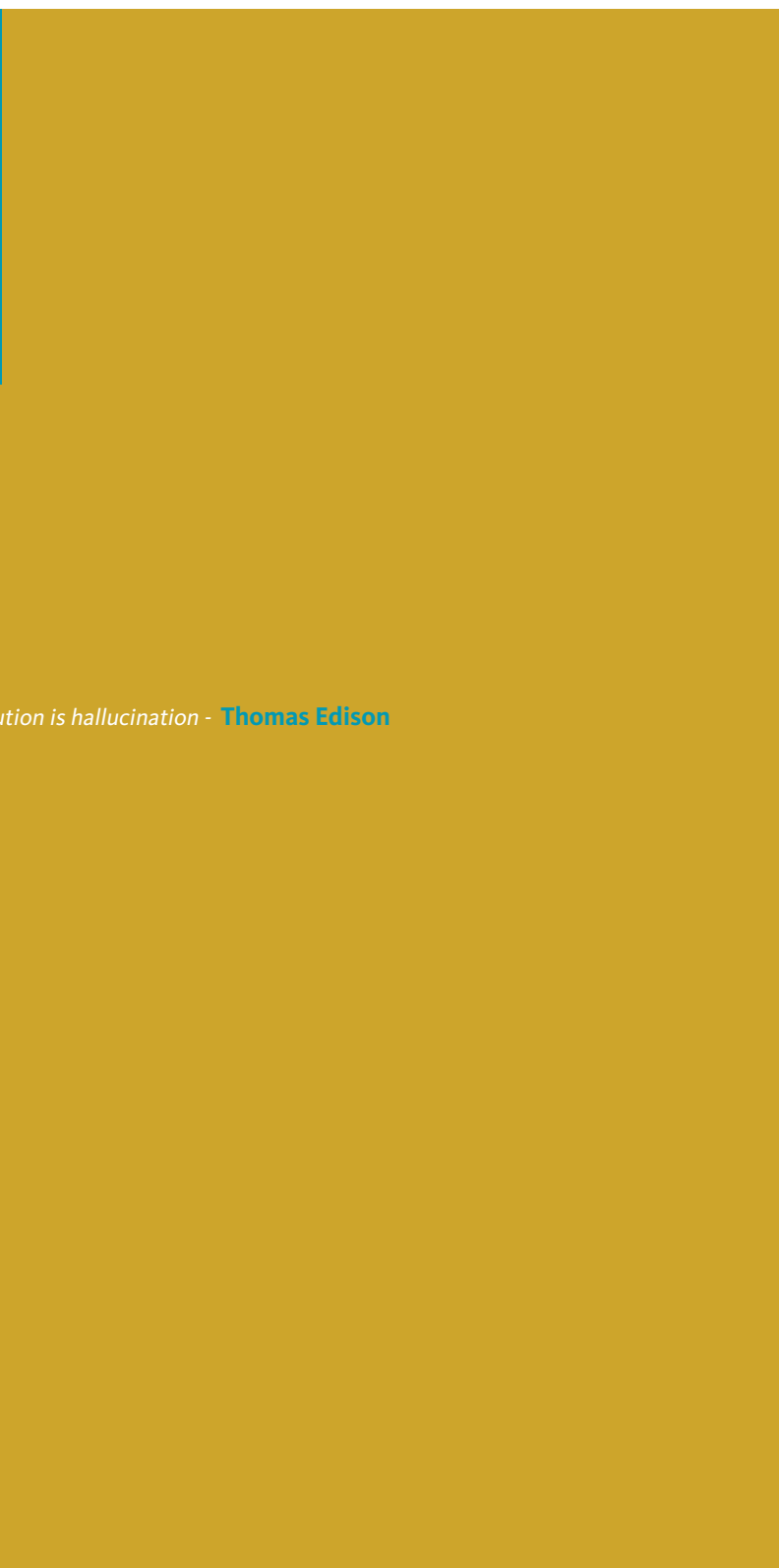
De Raad heeft de goede gewoonte om jaarlijks een masterclass te organiseren voortgezet in oktober. Deze keer betrof het een masterclass over het belastingstelsel, genaamd 'Een belastingstelsel op maat' waaraan werd deelgenomen door verschillende overheidsdiensten en instanties uit de private sector.

De Raad heeft er voor gekozen om in dit jaarverslag speciale aandacht te besteden aan het thema uitvoering van wetgeving, een aspect van de beleidsanalytische toets dat als een rode draad loopt door alle ontwerpen waar de Raad zich over buigt. De Raad doet dit in de hoop dat in de toekomst meer stil gestaan zal worden bij de uitvoeringsaspecten van wetgeving zodat de aandacht voor de toepassing en effectiviteit van wetgeving zal worden verhoogd. Een pijnlijk voorbeeld van hoe de wet en de praktijk niet op elkaar aansluiten illustreert de berichtgeving in de Amigoe van 21 januari 2019 'Vijf schildpadden, verstrikt in visnet, één dood'. Het betrof hier beschermde zeeschildpadden - die de status van '(critically) endangered' hebben - die in een visnet verstrikt zaten waarmee het verboden is te vissen. Dit terwijl per 1 januari 2019 de instelling van het Parke Marino een feit is geworden en een aantal gebieden in de wateren aansluitend aan de kust van Aruba aangewezen is als natuurreserveaat. Daadwerkelijke bescherming betekent meer dan enkel aanwijzing, maar houdt ook effectief toezicht op en daadkrachtige handhaving van de regels in.

Het is onze hoop dat de prachtige foto's van de wilde schoonheid van onze kustlijn die dit keer de tekst van het jaarverslag omlijsten, een inspiratie zullen zijn om voor een betere bescherming te zorgen van wat ons dierbaar is.

Oranjestad, 15 januari 2018

F.M. d.I.S. Goedgedrag

*Vision without execution is hallucination - **Thomas Edison***

UITVOERING WETGEVING

Inleiding

De Raad gebruikt voor zijn adviezen een driedelig toetsingskader: de beleidsanalytische-, de juridische- en de wetstechnische toets. De beleidsanalytische toets houdt een kritisch onderzoek in van de beleidsmatige aspecten van een ontwerp en omvat onder andere een analyse van de verwachtingen over de uitvoering. Zonder te pretenderen het terrein van de rechts-sociologische discipline te betreden, wordt daarbij door de Raad min of meer geanticipeerd op het feitelijk functioneren van het recht in de samenleving ('law in action'). In het verslagjaar zijn verschillende ontwerpen aan de Raad ter advisering aangeboden waarbij de beleidsanalytische toets ernstige problemen met betrekking tot de uitvoerbaarheid van de voorgestelde regeling aan het licht bracht. Naast praktische uitvoeringsproblemen werd ook dikwijls niet of onvoldoende in kaart gebracht welke uitvoeringslasten (voor overheid en burger) bij de uitvoering van de voorgestelde regelingen kwamen kijken. Hoewel de Raad ook in voorgaande verslagjaren regelmatig in zijn adviezen wees op aan de uitvoering gerelateerde tekortkomingen in ontwerpen, heeft dit niet tot structurele verbeteringen op dit gebied in de wetgeving geleid. Deze ontwikkeling baart de Raad zorgen. De indruk bestaat dat bij het ontwikkelen van wetsvoorstellen de uitvoerbaarheid pas aan het eind van het wetgevingsproces aan de orde komt, terwijl het juist een wezenlijk onderdeel zou moeten zijn van beleidsontwikkeling teneinde een zo groot mogelijke beleidseffectiviteit te kunnen realiseren. Om die reden heeft de Raad gemeend in dit jaarverslag extra aandacht te besteden aan het thema uitvoerbaarheid. Hierbij is niet alleen gekeken naar de praktische uitvoerbaarheid van de voorgestelde regelingen voor de overheidsorganisaties en instanties die ermee

belast worden en of de uitvoeringslasten voor de overheid voldoende in beeld zijn gebracht, maar ook naar de uitvoerbaarheid van de regeling vanuit het perspectief van de burger. Daarbij gaat het om de vraag of het voldoen aan een regeling 'doenlijk' is voor burgers en andere (private) partijen die ermee geconfronteerd worden.

Praktijkvoorbeelden

Zonder een alomvattende beschouwing na te streven zullen de genoemde uitvoeringsaspecten in het onderstaande nader belicht worden waarbij verwezen zal worden naar enkele richtinggevend adviezen van het afgelopen jaar waarin dit thema een rol speelde.

Capaciteit en deskundigheid bij de uitvoeringsorganisatie

Bij de behandeling van de omvangrijke *Ontwerplandsverordening houdende vaststelling van een nieuwe tekst van het wetboek van Strafvordering (Wetboek van Strafvordering)*¹ stond de vraag centraal of de voorgestelde wijzigingen in de Arubaanse praktijk effectief zullen zijn, met andere woorden of de verwachtingen die het ontwerp creëert ten aanzien van de bevoegdheden en taken van instanties als politie, openbaar ministerie, advocatuur en rechters waargemaakt kunnen worden. Uit de toelichting bleek onvoldoende op welke wijze verzekerd werd dat opsporende, vervolgende en rechterlijke instanties het werk dat als gevolg van het ontwerp van hen wordt verwacht, ook daadwerkelijk in kwalitatief en kwantitatief opzicht aan kunnen. Op diverse plaatsen in het ontwerp werd een mate van capaciteit, middelen en deskundigheid bij justitie verondersteld waarbij het zeer de vraag was of die

1. Advies van de Raad d.d. 30 augustus 2018 bij de ontwerp-landsverordening houdende vaststelling van een nieuwe tekst van het wetboek van Strafvordering (Wetboek van Strafvordering,) kenmerk RvA 80-18.

thans voorhanden zijn en indien dit niet het geval blijkt te zijn op welke termijn dan wel. Deze vraag stond in direct verband met de kosten die gemoeid zijn met de uitvoering van het ontwerp. Zonder een alomvattende realistische raming van alle kosten die gemoeid zijn met de uitvoering van het ontwerp, zoals voorgeschreven door artikel 6, eerste lid van de Comptabiliteitsverordening 1989² komt de uitvoering, alle goede bedoelingen ten spijt, op losse schroeven te staan.

Uitvoeringsrichtlijnen

Het verheugde de Raad dat de regering in het *Ontwerp-landsbesluit houdende instelling van het Parke Marino Aruba (Landsbesluit Parke Marino Aruba)*³ een aantal gebieden in de wateren aansluitend aan de kust van Aruba aanwees als natuurreservaat in de zin van artikel 10 van de Natuurbeschermingsverordening (AB 1995 no. 2). Echter, het niet wettelijk vastleggen van concrete regels ten aanzien van het beheer en het toezicht op de naleving van de bij of krachtens de Natuurbeschermingsverordening gestelde regels, komt volgens de Raad een effectieve en daadkrachtige uitvoering van het besluit niet ten goede. Daarnaast vroeg de Raad zich af of een effectieve bescherming van de mariene flora en fauna niet belemmerd wordt door het aanwijzen van een aantal niet aan elkaar grenzende gebieden.

Technische uitvoeringsmogelijkheid

Ook de *Tweede Nota van Wijziging op de Ontwerp-landsverordening tot wijziging van de Landsverordening op het notarisambt*⁴ gaf aanleiding tot enige kritische kanttekeningen met betrekking tot de uitvoering van de voorgestelde aanpassingen. Zo werd in de toelichting geen aandacht besteed aan de wijze waarop de invoering van het elektronisch registratiesysteem zou dienen plaats te vinden en in hoeverre het notariaat adequate voorzieningen heeft om aan haar verplichtingen ingevolge dit ontwerp te voldoen.

Ketenafhankelijkheid in de uitvoering

Bij de vraag of een regeling uitvoerbaar is, moeten de verschillende betrokken partijen niet als op zichzelf staand worden beschouwd. Het kan juist ook de onderlinge afhankelijkheid van verschillende partijen in de keten zijn die in de praktijk tot uitvoeringsproblemen leidt. Naarmate de ketenafhankelijkheid in de uitvoering toeneemt wordt het systeem kwetsbaarder. In de *Ontwerp-landsverordening tot wijziging van de Landsverordening toelating, uitzetting en verwijdering (AB 1993 no. GT 33) (herziening toelatingsvoorschriften)*⁵ kwamen verschillende aspecten van de vreemdelingenketen aan de orde. Hierbij werd uitgegaan van een vreemdelingenbewaring zonder dat aangegeven werd hoe hier in de praktijk uitvoering aan gegeven wordt. De Raad wees in zijn advies op de uitvoeringsaspecten die gerelateerd zijn aan vreemdelingenbewaring, die conform dit ontwerp zal dienen plaats te vinden in een instelling niet zijnde een penitentiaire inrichting. Hierbij zal voldaan moeten worden aan internationale normen en de op grond daarvan gedane aanbevelingen van internationale toezichthoudende instanties. Hiertoe dient het personeel van de instelling speciaal voor vreemdelingenbewaring opgeleid te worden en dient de locatie waar vreemdelingen worden ondergebracht aan bepaalde eisen te voldoen. Uiteraard zullen personen in vreemdelingenbewaring een beroep moeten kunnen doen op medische zorg. Desalniettemin bevatte de toelichting geen informatie over hoe de regering dit denkt te verwezenlijken noch een overzicht van de kosten die hiermee gemoeid zijn.

2. Dit artikel schrijft voor dat indien een landsverordening kan leiden tot hogere of lagere kosten, investeringen of middelen voor het lopende begrotingsjaar of latere jaren, de memorie van toelichting op het ontwerp voor de desbetreffende landsverordening expliciet de financiële gevolgen in een afzonderlijk onderdeel dient te vermelden, waarbij tevens wordt aangegeven of, onderscheidenlijk in hoeverre, de financiële gevolgen begrepen zijn in de laatst ingediende begroting en uit welke middelen deze gedekt zullen worden.
3. Advies van de Raad d.d. 22 augustus 2018 bij het Ontwerp-landsbesluit, houdende algemene maatregelen, houdende instelling van het Parke Marino Aruba (Landsbesluit Parke Marino Aruba).
4. Advies van de Raad d.d. 1 november 2018 op de tweede nota van wijziging op de ontwerp-landsverordening tot wijziging van de Landsverordening notarisambt (AB 1990 no. 69), OLV tot wijziging van de LV op het notarisambt, kenmerk RvA 178-18.
5. Advies van de Raad d.d. 30 augustus 2018 bij de Ontwerp-landsverordening tot wijziging van de Landsverordening toelating, uitzetting en verwijdering (AB 1993 no. GT 33 (herziening toelatingsvoorschriften), kenmerk RvA 117-18.

Coördinatiemechanisme/ bevoegdheidstoedeling

De effectieve implementatie van het *Interim Begrotingsfonds Sociaal Crisisplan Aruba*⁶ riep eveneens veel vragen over de uitvoering op. Zo werd het beheer van het Fonds weliswaar opgedragen aan de minister van Financiën, Economische Zaken en Cultuur en aan de minister van Sociale Zaken en Arbeid maar werd er geen aandacht besteed aan de wijze waarop het Fonds beheerd zal worden. Bovendien bleef het onduidelijk hoe het toezicht op de uitvoering van de projecten gestalte zal krijgen en of, in het kader van de verantwoording en het risicobeheer, de uitgevoerde projecten geëvalueerd zullen worden. De Raad wees er in zijn advies op dat onduidelijkheden met betrekking tot het voorgaande tevens kunnen leiden tot problemen bij het opstellen van de jaarrekening en de controle daarvan door de Algemene Rekenkamer.

Uitvoering vanuit het perspectief van de burger

De reeds aangehaalde *Ontwerp-landsverordening houdende vaststelling van een nieuwe tekst van het wetboek van Strafvordering (Wetboek van Strafvordering)* ging naar de mening van de Raad nog teveel uit van de klassieke vooronderstelling van de overheid van een burger bij wie de juiste kennis automatisch leidt tot de juiste daden. Oftewel in het specifieke geval van een capabele verdachte die tijdig is voorzien van een raadsman en die tijdig de beschikking heeft over een compleet procesdossier. Veel voorstellen veronderstelden de aanwezigheid van een raadsman terwijl het maar de vraag is of deze voor alle verdachten betaalbaar zal zijn.⁷ Dit leidde tot de vraag hoe binnen het voorgestelde kader een verdachte die niet wordt bijgestaan door een raadsman geacht wordt uiting te geven aan het principe van tegenspraak en of het ontwerp geen verwachtingen ten aanzien van de aan de verdachte toegekende rechtswaarborgen wekt die effectief niet ingeroepen zullen (kunnen) worden door een verdachte zonder raadsman.

Bij de behandeling van de *Tweede Nota van Wijziging op de Ontwerp-landsverordening tot wijziging van de Landsverordening Notarisambt* dat onder meer strekt tot de instelling van een elektronisch testamentenregister, viel het de Raad op dat in het ontwerp geen praktische waarborgen waren voorzien voor

de burger om de in het register opgenomen privégegevens te beschermen (bijvoorbeeld technische beveiligingseisen zodat het gevaar voor hacking tot een minimum wordt beperkt).

Ook bij de *ontwerp-Landsverordening tot wijziging van de Motorrijtuig- en motorbootbelastingverordening*⁸ werd weinig rekening gehouden met de uitvoeringslasten die hiermee gemoeid zijn voor de burger. Of het nu om de controle van de betaalde belasting door middel van nummerplaten of controlestickers gaat, er werd geen soelaas geboden voor hetgeen nu juist als belastend wordt ervaren bij de uitvoering van desbetreffende wetgeving, namelijk het inefficiënte systeem van eindeloze rijen voor de betaling en het afhalen van stickers of kentekenplaten. In zijn advies stelde de Raad dat een verhoging van de accijnzen op benzine, diesel en kerosine een efficiëntere oplossing zou zijn waarbij bovendien 100% compliance gewaarborgd wordt en het aantal belastingplichtigen van ongeveer 80.000 terug gebracht wordt naar 1. De belastingplichtige hoeft dan niet meer naar de Departamento di Impuesto (DIMP) te gaan om de motorrijtuigenbelasting te betalen (en de stickers of platen op te halen) en de DIMP hoeft geen capaciteit in te zetten voor het afhandelen van deze betalingen en het beheer (en het voorbereiden) van de uitreiking van de nummerplaten.

Uitvoeringskosten

Voor wat betreft de financiële gevolgen van de uitvoering, moet helaas geconstateerd worden dat bij het merendeel van de ontwerp-wetgeving waar de Raad in 2018 over adviseerde de financiële implicaties van de betreffende ontwerpen niet of onvoldoende in kaart werden gebracht. Niet alleen in de hierboven reeds aangehaalde ontwerpen, maar zelfs bij een ontwerp als de *Ontwerp-landsverordening Crisisheffing*⁹ waarmee een aantal maatregelen werd voorgesteld om de financiële situatie van het Land te verbeteren, constateerde de Raad dat niet alle financiële gevolgen van deze maatregelen bekend waren. Dit was, gezien het doel van dit ontwerp, een grote tekortkoming, omdat de Raad hierdoor niet kon beoordelen of deze maatregelen zullen bijdragen aan het verduurzamen van de overheidsfinanciën.

6. Advies van de Raad d.d. 29 november 2018 bij de Ontwerp-Landsverordening tot instelling van een tijdelijk begrotingsfonds ten behoeve van een slagvaardige en effectieve implementatie van het Integraal Sociaal Crisisplan Aruba over de periode van 1 augustus 2018 tot en met 31 december 2019 (Interim Begrotingsfonds Sociaal Crisisplan Aruba), kenmerk RvA 194-18.

7. Onder het huidige stelsel komen slechts min- of onvermogene verdachten in aanmerking voor kosteloze rechtsbijstand. Verwezen wordt naar de Landsverordening kosteloze rechtskundige bijstand (AB 1991 no GT 45), waarin de voorwaarden staan om in aanmerking te kunnen komen voor kosteloze rechtsbijstand en artikel 1 van het Landsbesluit toevoeging in strafzaken (AB 1997, no. 50). Voor toevoeging komen slechts in aanmerking verdachten wiens inkomen minder of gelijk is aan het minimumloon. Draagkrachtig is dus in principe eenieder die meer verdient dan het wettelijk vastgesteld minimumloon, terwijl het maar de vraag is of de kosten voor een advocaat voor velen die (iets) meer dan het minimumloon verdienen te dragen zijn.

8. Advies van de Raad d.d. 6 december 2018 bij de ontwerp-Landsverordening tot wijziging van de Motorrijtuig- en motorbootbelastingverordening, kenmerk RvA 206-18.

9. Advies van de Raad d.d. 14 mei 2018 bij de OLV Crisisheffing, kenmerk RvA 77-18.

Conclusie

Naar aanleiding van de in het verslagjaar uitgebrachte adviezen pleit de Raad ervoor dat bij het concipiëren van wetgeving reeds bij de aanvang een gedegen analyse plaatsvindt van de uitvoeringsmogelijkheden en de daarmee verbonden lasten (financiële en anderszins). Het is niet alleen essentieel dat uit het ontwerp blijkt *welk* probleem het beoogt aan te pakken en binnen welke context, maar ook *hoe* de wetgever het probleem denkt aan te pakken en wie bij de uitvoering betrokken zijn. Het is van belang dat aangegeven wordt of de betrokken instanties hun zienswijze ten aanzien van het ontwerp kenbaar hebben kunnen maken en hoe hiermee is omgegaan. Mocht er sprake zijn van (mede-) verantwoordelijkheid van maatschappelijke organisaties dan dient aangegeven te worden hoe de verhouding tot deze is geregeld en of er lasten uit de regeling voortvloeien voor burgers en maatschappelijke organisaties.

Uit de toelichting op een ontwerp zou moeten blijken of er voldoende capaciteit, middelen en deskundigheid voorhanden is om de voorstellen effectief te kunnen uitvoeren en of alle schakels in het proces hierop berekend zijn. Indien uit de analyse blijkt dat dit niet het geval is, dient concreet aangegeven te worden hoe men deze knelpunten denkt op te lossen, binnen welk tijdsbestek en tegen welke kosten.¹⁰

Een gedegen afweging in een vroeg stadium van en anticipatie op de uitvoeringslasten kan bovendien voorkomen dat later in het wetgevingsproces knelpunten ontstaan bij de invoering van de betreffende wetgeving. Hierbij wordt bijvoorbeeld gedacht aan de Landsverordening Penitentiaire Beginselen (afgekondigd bij AB 2005 no.7) en bijbehorende uitvoeringsbesluiten alsook aan de aanvullingsverordening Burgerlijk Wetboek van Aruba (afgekondigd bij AB 2016 no 51), die jaren na afkondiging eind 2018 nog niet in werking zijn getreden, mede ten gevolge van niet voorziene problemen in de uitvoering.

Ook het perspectief van de burger dient meegewogen te worden. Van belang is dat aangegeven wordt welke consequenties de voorstellen voor de burger hebben, of de burger die kan overzien en of hij in staat zal zijn om normconform te handelen. Tevens dient aangegeven te worden welke waarborgen er zijn ter bescherming van de belangen van de burger. Uiteraard zullen deze vragen verschillend beantwoord worden naar gelang de aard van het desbetreffende ontwerp.

Hoe grondiger de analyse van bovengenoemde uitvoeringsaspecten bij aanvang, hoe beter deze meegewogen kunnen worden en hoe groter de kans op een effectieve uitvoering in de praktijk.

Uitvoeringsaspecten	Inhoud
Probleemstelling	Voldoende gedefinieerd en geconcretiseerd
Probleemstelling	De mate waarin een product/dienstverlening voldoet aan de juridische doelen c.q. adequate uitvoeringsregels, toezichts- en handhavingsbevoegdheden
Probleemstelling	De manier waarop (in communicatie, snelheid en service) de organisatie met burgers omgaat
Financiën	Inzet van middelen in relatie tot de omvang en inhoud van de geleverde diensten/producten en financiële gevolgen in kaart brengen
Burgers	Adequate voorlichting en bescherming persoonsgegevens, lastendruk inzichtelijk maken

¹⁰ Om inzicht te kunnen krijgen in hoe de regeldruk bij bepaalde wetgeving wordt ervaren kan verwezen worden naar het Handboek Meting Regeldrukkosten van het Nederlandse ministerie van Economische Zaken en Klimaat (2018). Met het Standaard-kostenmodel (SKM) is een methode ontwikkeld om de regeldrukkosten van wet- en regelgeving inzichtelijk te maken. Het SKM-model is toepasbaar op verschillende doelgroepen, waaronder bedrijven, burgers en professionals. Analyses van de regeldrukkosten van Rijkswet- en regelgeving met behulp van het SKM worden gekenmerkt door aandacht voor individuele verplichtingen. Door wet- en regelgeving te analyseren met behulp van het SKM wordt inzichtelijk: - Welke inhoudelijke en informatieverplichtingen voortvloeien uit de wet- en regelgeving; - Welke handelingen een ondernemer of burger moet verrichten om aan een wettelijke verplichting te voldoen; - Hoeveel tijd en kosten deze handelingen met zich meebrengen. Deze transparantie maakt het mogelijk om precies aan te wijzen welke onderdelen van wet- en regelgeving de meeste regeldruk veroorzaken. Deze informatie biedt tegelijkertijd veel aangrijpingspunten voor vereenvoudiging. Met het SKM is het mogelijk om zowel de regeldrukkosten van bestaande wet- en regelgeving te meten alsmede regeldrukkosten van nieuwe wet- en regelgeving in kaart te brengen.

STAAT VAN DE RAAD

De Raad is de hoogste onafhankelijke adviseur van de regering en de Staten over zaken van wetgeving en bestuur. De Raad is, evenals de Algemene Rekenkamer en de Staten, een Hoog College van Staat. Dit is een bij de Staatsregeling geregeld instituut dat belast is met een eigen taak, welke onafhankelijk van de regering en de Staten wordt uitgevoerd. De hoofdtaak van de Raad is het adviseren over ontwerpen van wetgeving. Hiermee speelt de Raad een belangrijke rol in de totstandkoming van wetgevingsproducten. De Raad is hiernaast bevoegd om op eigen initiatief advies uit te brengen over zaken die tot zijn werkterrein behoren. De regering en Staten kunnen op hun beurt de Raad verzoeken om te adviseren over zaken die niet per definitie tot het werkterrein van de Raad behoren.

De Raad telt vijf leden waarvan één de voorzitter is. De Raad wordt in de uitvoering van zijn taken bijgestaan door een wetenschappelijk bureau, welke geleid wordt door de secretaris.

De Raad kent een grondwettelijke basis (artikelen IV.1 tot en met IV.4 van de Staatsregeling van Aruba), die in de Landsverordening Raad van Advies nadere invulling krijgt. In de Landsverordening Raad van Advies worden naast de adviserende taken en bevoegdheden, de inrichting en de werkwijze van de Raad geregeld.

Onafhankelijkheid Raad van Advies

Het is van groot belang dat de Raad van Advies zijn positie als onafhankelijk adviescollege behoudt en versterkt. Dit vanwege het feit dat de waakhondfunctie die de Raad in het Arubaanse constitutionele bestel vervult, een andere context heeft dan bijvoorbeeld de Nederlandse Raad van State in het Nederlandse bestel. Aruba kent immers maar één bestuurslaag waardoor decentrale besturen geen tegenwicht

kunnen bieden aan het centrale bestuur. Daarnaast is de afstand tussen de Staten en de regering in de praktijk gering, hetgeen vaak een wissel trekt op de controlerende functie van het parlement. Het feit dat Aruba een eenkamerstelsel kent waardoor de toetsende functie van een 'senaat' ontbreekt, alsmede de afwezigheid van andere (vaste) onafhankelijke adviescolleges¹¹ die de regering bij de voorbereiding van wetgeving zouden kunnen adviseren, draagt mede bij aan de omstandigheid dat de regering in het wetgevingsproces weinig tegenspel ondervindt. Dit komt de kwaliteit van het wetgevingsproduct veelal niet ten goede. Voornoemde contextuele elementen vinden hun oorsprong met name in de kleinschaligheid van de Arubaanse samenleving en het staatsbestel. In dit kader is het derhalve met het oog op de positie van de Raad in het staatsbestel, zijn rol in het wetgevingsproces en de kwaliteit van de wetgeving van belang dat wordt voorkomen dat de Raad onderhevig zou zijn aan politieke inmenging.

Naast de reeds in de Staatsregeling en de Landsverordening Raad van Advies opgenomen bepalingen ter realisering van een onafhankelijke taakuitoefening, is in 1999 gemeend om de mogelijkheid tot inmenging door de regering in de financiële huishouding van de Raad zoveel mogelijk te beperken. In dat jaar werd namelijk in de Comptabiliteitsverordening 1989 opgenomen¹² dat vaststelling van de begroting van de Raad bij afzonderlijke landsverordening plaatsvindt.

Een verdere versterking van de onafhankelijke positie van de Raad, zoals een verscherping van het aanbevelingsrecht van de Raad in het kader van de benoemingsprocedure voor nieuwe leden, is nog niet gerealiseerd. De door de regering ingestelde Commissie versterking democratisch bestel zal hiertoe nadere voorstellen doen.

11. Met uitzondering van de SER.

12. AB 1999 no. 34

Samenstelling en zittingsperiode

Naam	Functie	Benoeming en einde zittingsperiode
mr. F.M. d.l. S. (Frits) Goedgedrag	Voorzitter	Benoemd per 6 juni 2013. Einde eerste periode: 6 juni 2020. Benoemd als voorzitter per 21 maart 2014.
drs. C. (Rik) Timmer	Lid	Benoemd per 1 augustus 2011. Einde tweede periode 1 augustus 2025 .
mr. D.G. (David) Kock	Lid	Benoemd per 6 juli 2012. Einde eerste periode: 6 juli 2019.
drs. M.M. (Marion) Agunbero	Lid	Benoemd per 6 juni 2013. Einde eerste periode: 6 juni 2020.
mr. E.H.J. (Eugène) Martis	Lid	Benoemd per 1 december 2017. Einde eerste periode: 1 december 2024.

Overige functies

In de 'Profielschets raadslidmaatschap Raad van Advies'¹³ is als bijzondere voorwaarde gesteld dat er geen sprake mag zijn van onverenigbare (neven)functies of tegenstrijdige belangen die twijfel over de onafhankelijkheid en onpartijdigheid van het raadslid kan opwekken. Transparantie staat voorop, reden waarom alle andere functies van de leden in het jaarverslag worden opgenomen en op de website staan gepubliceerd.

De andere functies van de voorzitter en de leden van de Raad zijn als volgt.

Naam	Andere functies
mr. F.M.d.I.S. Goedgedrag Voorzitter	<ol style="list-style-type: none"> 1. Raad van State, Staatsraad i.b.d. voor de o.l. Bonaire, Sint Eustatius en Saba 2. Adviseur d.t.k.v. het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties t.b.v. de BES-eilanden 3. Lid van de Raad van Commissarissen van de Caribbean Mercantile Bank N.V. 4. Voorzitter van de Stichting Aruba Scholarship Foundation 5. Lid van het Bestuur van de Stichting Scholengemeenschap Bonaire 6. Lid van de Raad van Toezicht Stichting Fundashon Kapasitashon Profeshonal Edukashonal Kòrsou 7. Lid van de Commissie van advies en bijstand conform Onderlinge regeling samenwerking implementatie Internationale Gezondheidsregeling Nederland, Aruba, Curaçao en Sint Maarten
drs. C. Timmer Lid	<ol style="list-style-type: none"> 1. Directeur van de Meta groep van bedrijven 2. Commissaris van Aruba Stevedoring Company N.V. 3. Bestuursvoorzitter van de Stichting Pensioenfonds Havenwerkers Aruba 4. Penningmeester Fundacion Preserva Malmok 5. Bestuurslid van de Stichting Aruba Scholarship Foundation
mr. D.G. Kock Lid	<ol style="list-style-type: none"> 1. Docent arbeidsrecht aan de Universiteit van Aruba 2. Lid Raad van Appel in Tuchtzaken voor de Advocatuur voor Aruba, Bonaire en Curaçao
drs. M.M. Agunbero Lid	<ol style="list-style-type: none"> 1. Onderdirecteur Caribbean Mercantile Bank N.V. 2. Procuratiehouder Nativa Holding N.V., Melbray Consultants N.V. (W-Tax & Legal Services) en Somilco Consultants N.V. (W-Management & Advisory Services) 3. Lid van de Raad van Commissarissen Yous Holding B.V.
mr. E.H.J. Martis Lid	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vice-voorzitter Beroepscommissie Arubaanse Voetbal Bond 2. Juridisch adviseur Fundacion pa Educacion y Ciencia Technologico di Awa Sustenibel (Festas) 3. Directeur Meranti Properties N.V.

In het Reglement van Orde¹⁴ is een aparte paragraaf opgenomen: 'De waarborging van de onpartijdigheid en onafhankelijkheid van de Raad', waarin de gedragsregels zijn vastgelegd hoe te handelen wanneer er sprake is van conflicterende belangen. Zo is bepaald dat een lid niet aan beraadslagingen en besluitvorming deelneemt over een aangelegenheid die hem rechtstreeks of indirect persoonlijk aangaat of waarbij hij als vertegenwoordiger is betrokken. In de notulen van de desbetreffende vergadering wordt hier van een aantekening gemaakt.

Daarnaast is van belang om te weten dat besluitvorming in de Raad op basis van gedegen voorbereiding en onderzoek plaatsvindt en dat de Raad immer streeft naar overeenstemming tussen de leden en consensus ten aanzien van zijn besluitvorming. De kans dat de mening van één lid prevaleert, is hiermee uitgesloten.

¹³. Vindplaats: www.rva.aw

¹⁴. Vindplaats: www.rva.aw

Vergaderingen

In 2018 is de Raad 34 keer in vergaderingen bijeengekomen zonder zomerreces. In het verslagjaar kon één Raadsvergadering niet doorgaan wegens het ontbreken van quorum.

Commissie versterking democratisch bestel

De Commissie versterking democratisch bestel (Commissie Swaen) is op 9 april 2018 bij Ministeriele Beschikking ingesteld door de minister van Algemene Zaken, Integriteit, Overheidszorg, Innovatie en Energie en de minister van Justitie, Veiligheid en Integratie. De reeds bestaande Hoge Colleges van Staat: de Staten, de Raad van Advies en de Algemene Rekenkamer stemden hiermee in en zijn ook alle drie lid. In de praktijk is gebleken dat het noodzakelijk is om de randvoorwaarden voor de onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de Hoge Colleges te versterken. Daarnaast wil de regering de deugdelijkheid van bestuur bevorderen door de instelling van nieuwe organen, zoals een Integriteitskamer, een Begrotingskamer en een Ombudsman/Kinderombudsman. De Commissie Swaen heeft in dit verband in de eerste plaats de opdracht om wetsvoorstellen en convenanten te ontwikkelen voor de verzelfstandiging en de versterking van de bestaande Hoge Colleges van Staat en ten tweede om advies uit te brengen over de instelling, onderbrenging en inrichting van nieuwe landsorganen ter waarborging van de democratische rechtsstaat. In het verslagjaar vertegenwoordigden de voorzitter en de secretaris de Raad in de 6 plenaire vergaderingen van de commissie.

Tevens vond in commissieverband nadere bestudering en bespreking plaats van de nieuwe Ontwerp-landsverordening Raad van Advies. Bij het onderzoek naar wenselijke verbeteringen van de bestaande landsverordening zijn alle aspecten van de inrichting, bevoegdheden en werkwijze van de Raad van Advies nader beschouwd. Dit heeft geleid tot een vrij groot aantal wijzigingsvoorstellen, waarbij veel van de bestaande bepalingen zijn betrokken. Deze werkwijze bracht mee dat vervanging van de thans geldende

landsverordening door een geheel nieuw ontwerp uit een oogpunt van overzichtelijkheid de voorkeur verdient boven het aanbrengen van wijzigingen in de bestaande artikelen. Bij de opstelling van het ontwerp is in beginsel van de bestaande bepalingen van de Staatsregeling uitgegaan. Wel is gebleken dat de voorstellen tot verbetering van het bestaande wettelijk kader van de Raad op een aantal punten tot aanpassingen of aanvullingen van de bepalingen van de Staatsregeling noodzakelijk zijn. Dit betreft de uitzondering op de verplichting de Raad te horen over ontwerpen van rijkswetgeving en goedkeuring van verdragen (art. IV.1 lid 2), de bepaling over het aantal leden van de Raad (art. IV.2 lid 1), de introductie van buitengewone leden, alsmede de mogelijke introductie van een Begrotingskamer bij de Raad. Het is de verwachting dat dit ontwerp begin 2019 bij de Staten ingediend zal worden.

Kwaliteitstraject Raad van Advies

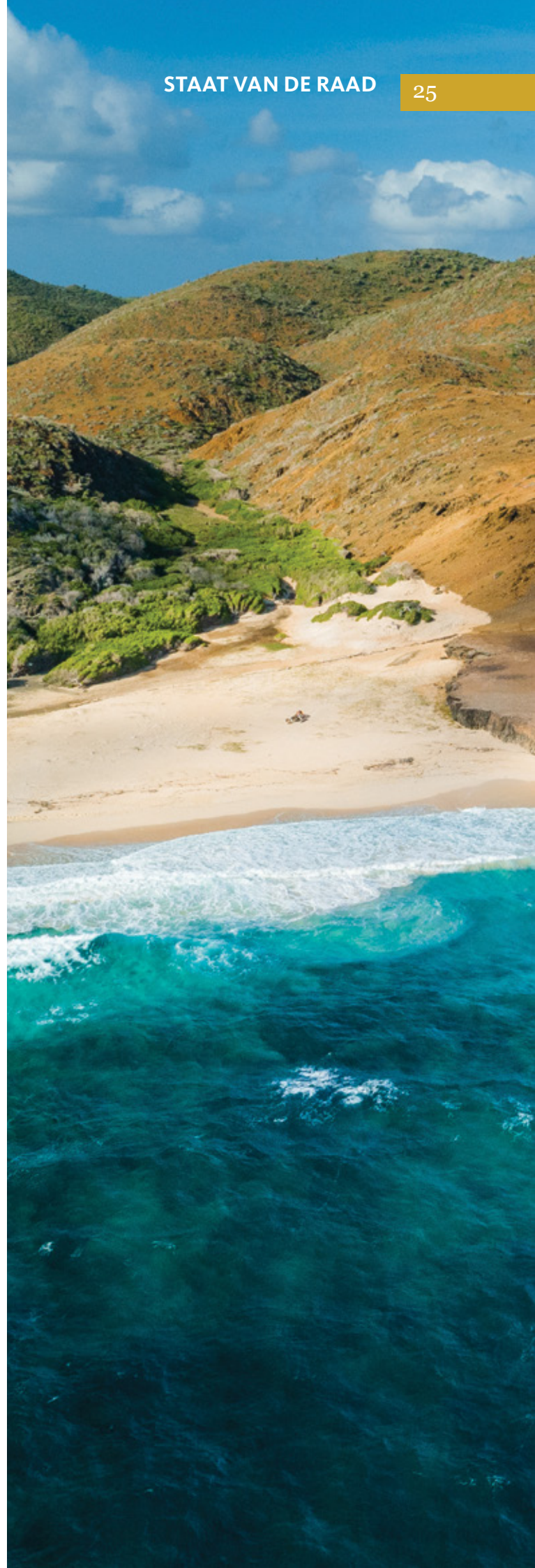
De Raad streeft naar het leveren van een bijdrage aan de kwaliteit van wetgeving en het bestuur van Aruba. Het streven is niet alleen gericht op het geven van adviezen, maar ook om voorstellen te doen tot duurzame en structurele verbeteringen van het bestuur. Te dien einde dient de Raad absolute onafhankelijkheid uit te stralen en moeten de adviezen zakelijk en toegankelijk zijn. In dit kader is eind 2015 onder leiding van prof. mr. dr. E. Hirsch Ballin een *Strategic Role Review* gehouden, inzake de taakstelling en de inrichting van de Raad. In aansluiting hierop is in maart 2016 een *Organizational Role Review* gehouden onder leiding van drs. John Elffers van het Adviesbureau Andersson Elffers Felix, waarin de wijze van besluiten centraal stond. In dit kader vond in het verslagjaar op 28 maart een zelfevaluatie plaats die gefaciliteerd werd door prof. dr. Frank Kunneman.

Contacten met de regering en de Staten

De Raad heeft in het verslagjaar twee keer geconsulteerd met de Gouverneur, eenmaal voltallig (februari) en eenmaal door de voorzitter en de secretaris (augustus). In juni bracht de Minister-President een kennismakingsbezoek aan het Wetenschappelijk Bureau en in juli vergaderde de Raad met de minister van Financiën, Economische Zaken en Cultuur. Tevens vergaderden de voorzitter en secretaris in mei in het kader van de Commissie versterking democratisch bestel met de Bijzondere Commissie Ombudsman van de Staten.

Koninkrijkradenoverleg

Om de twee jaar vindt er overleg plaats tussen de Raad van State en de Raden van Advies van Aruba, Curaçao en Sint-Maarten. Op 23 februari vond dit overleg plaats in Aruba. Het overleg zou oorspronkelijk al in oktober 2017 plaatsvinden, maar orkaan Irma noodzaakte tot uitstel. In het ochtendgedeelte van het programma hebben de Raad van State en de drie Raden van Advies een uiteenzetting gegeven van de stand van zaken in hun respectievelijke landen en de staat van hun Raad. In de middag werd onder leiding van prof. dr. Frank Kunneman van gedachten gewisseld over een zeer actueel en interessant thema: 'De veranderende rol van de Raden van Advies en de Raad van State bij de openbare financiën en de implicaties hiervan voor de taak en werkwijze'. Het volgende Koninkrijksradenoverleg zal in september 2019 plaatsvinden in Nederland.

Het Wetenschappelijk Bureau (WB) stond tot 1 augustus onder leiding van de secretaris mw. mr. dr. H.A. van der Wal BA en de adjunct-secretaris mr. A. Braamskamp. Met ingang van 1 augustus heeft mw. mr. dr. H.A. van der Wal de functie van secretaris van de Raad van Advies neergelegd in verband met het vervullen van een nieuwe functie. Naar aanleiding van dit vertrek besloot de Raad om ingevolge artikel 13, tweede lid, van de landsverordening Raad van Advies mr. A. Braamskamp voor de functie van secretaris en mw. mr. drs. A.R. Peterson voor de functie van adjunct-secretaris voor te dragen met ingang van 1 augustus 2018.

Per 1 januari 2018 werd mr. D.M. Passchier benoemd tot beleidsmedewerker bij het WB. De overige bezetting van het WB bestond op 31 december 2018 uit: mr. drs. Q.D. Abath, senior-beleidsmedewerker en tweede wnd. secretaris, mw. mr. A.W. op de Weegh-Kort, beleidsmedewerker, mw. J.T.A. Laclé-Thiel, office-manager en mw. S.M. Martijn-Perez, assistent-bedrijfsvoering. In het verslagjaar herdacht mw. J.T.A. Laclé-Thiel op 19 september het feit dat zij 30 jaar geleden in dienst van het Land was getreden.

Opleidingen en cursussen

Puntenstelsel kennisbevordering

De opleidingsmogelijkheden voor het personeel van het WB zijn grotendeels afhankelijk van het aanbod van relevante cursussen (bijvoorbeeld via de Universiteit van Aruba) in Aruba en in mindere mate op andere eilanden in het Caribisch gebied die tot het Koninkrijk behoren, alsmede in Nederland. Afgezien van een planning tot deelname aan de zogenaamde 'onlinecursussen' is een samenhangend opleidingsplan dat toegesneden is op het individuele personeelslid voor aanvang van het dienstjaar vaak moeilijk te maken. In 2017 werd het Puntenstelsel

Kennisbevordering geïntroduceerd. Het Puntenstelsel Kennisbevordering is bedoeld als een licht, faciliterend en niet bureaucratisch stelsel dat de professionaliteit bevordert en ondersteunt. Het heeft ten doel de medewerker van het WB te stimuleren en motiveren tot het verhogen van zijn kennis. Daartoe kan de medewerker kennisverhogende activiteiten ontplooiën die punten opleveren. Gestreefd wordt naar een jaarlijks puntentotaal van 30 per medewerker. Deze punten worden door de medewerker zelf bijgehouden op een zogenaamd puntenformulier. Het aantal behaalde punten maakt onderdeel uit van het jaarlijks met de medewerker te houden functioneringsgesprek. Het puntenformulier vormt onderdeel van het personeelsdossier van de betrokken medewerker.

Onder kennisverhogende activiteiten worden in ieder geval verstaan het deelnemen aan cursussen, het geven van onderwijs aan externen, het geven van een presentatie aan de Raad of het WB en het publiceren van een (wetenschappelijk) artikel op het werkgebied van de Raad. Deze opsomming is niet limitatief. In overleg met het management van het WB kunnen andere activiteiten als kennisverhogend worden aangemerkt en kan daaraan een waardering in punten worden toegekend. Voor de verschillende te ontplooiën activiteiten is een waarderingsnorm geïntroduceerd.

Opleidingen

Het personeel van het WB heeft in het verslagjaar deelgenomen aan verschillende cursussen. Als belangrijke cursus kan in dit verband worden genoemd de Masterclass Belastingrecht die de Raad van Advies in samenwerking met de Rijksacademie voor Financiën, Economie en Bedrijfsvoering en de Academie voor Wetgeving organiseerde en waar alle beleidsmedewerkers aan

HET WETENSCHAPPELIJK BUREAU

3

deelnamen. Tevens werd in het verslagjaar de PAO-cursussen 'Actualiteiten bestuurs(proces)recht' en 'Het bijzondere en het eigene van de maatregel tbs en de alternatieven' aangeboden waaraan door respectievelijk 4 en 3 beleidsmedewerkers van het WB werd deelgenomen. Eveneens werden de opleidingen 'Banking fundamentals for Aruba' en 'Financial Programming and Policies' succesvol afgerond door een beleidsmedewerker en volgde een andere beleidsmedewerker als toehoorder het vak 'Environmental Law' aan de Universiteit van Aruba.

Werkbezoeken secretaris

In het verslagjaar 2018 heeft de secretaris 2 werkbezoeken gebracht aan Nederland, eenmaal in mei en eenmaal in september.

Wetgevingsoverleg

De secretaris en adjunct-secretaris hebben in het verslagjaar deelgenomen aan het wetgevingsoverleg tussen de actoren binnen het wetgevingsproces: de Staten, de Raad van Advies, het Kabinet van de Gouverneur, de ministerraad en de Directie Wetgeving

en Juridische Zaken. Het wetgevingsoverleg is in 2009 ingesteld en heeft als doel de verbetering en stroomlijning van het wetgevingsproces, de verhoging van de kwaliteit van wetgeving en de verschaffing van achtergrondinformatie bij de verschillende wetsontwerpen. Het overleg staat onder voorzitterschap van de (waarnemend) secretaris van de ministerraad die tevens de uitkomsten van het overleg terugkoppelt aan de beleidsverantwoordelijke minister. Ook in het verslagjaar is gebleken dat het wetgevingsoverleg goede diensten bewijst op voornoemde aandachtsgebieden. Met name na de inwerkingtreding van de Landsverordening Aruba tijdelijk financieel toezicht (AB 2015 no. 39) waarin de begrotingscyclus wordt gebonden aan striktere termijnen, is regelmatig overleg over een tijdelijke aanbidding van de verschillende begrotingen of begrotingswijzigingen aan de betreffende organen en diensten noodzakelijk. In dat opzicht is het WB van mening dat er tenminste 6 keer per jaar een overlegmoment moet zijn.

Studiegroep Openbare Financiën

Naar aanleiding van de staat en de ontwikkeling van de openbare financiën in Aruba is in het voorjaar van 2017 de Studiegroep openbare financiën (SOF) opgericht. De Studiegroep wordt gevormd door leden uit de financiële keten en is bedoeld als een informeel platform voor de diensten en organen die een rol spelen bij de openbare financiën van Aruba. In dit platform wordt vanuit en met behoud van de eigen taak en verantwoordelijkheid van gedachten gewisseld over allerlei aspecten die betrekking hebben op het streven naar duurzame overheidsfinanciën in Aruba.¹⁵

Onder voorzitterschap van mr. dr. G. Thodé wordt door de Directie Financiën, het Centraal Bureau voor de Statistiek, de Algemene Rekenkamer, de Centrale Accountantsdienst en de Raad van Advies gesproken over de voorwaarden voor houdbare overheidsfinanciën. Sinds het vertrek van de toenmalige secretaris van de Raad per 1 augustus neemt de senior financieel beleidsmedewerker namens de Raad deel aan de beraadslagingen van de SOF.

Door middel van de SOF willen de leden onder meer gezamenlijk bijdragen aan een herstelplan voor de openbare financiën van Aruba. In 2018 heeft de SOF een notitie opgesteld, waarin de SOF zijn zienswijze geeft op enkele kernvragen die de duurzaamheid van de openbare financiën van Aruba betreffen. Deze vragen gaan over de voortzetting van het financieel toezicht, de voor korte en lange termijn te hanteren begrotingsnormen, de knelpunten bij de verschillende instanties die het bewerkstelligen van houdbare overheidsfinanciën belemmeren en de - mede naar aanleiding hiervan - aan te passen of tot stand te brengen wetgevingsproducten. Deze notitie is op 4 mei aan de minister van Financiën, Economische Zaken en Cultuur aangeboden.

Masterclass belastingrecht

Op 8, 9 en 10 oktober organiseerde de Raad van Advies samen met de Rijksacademie voor Financiën, Economie en Bedrijfsvoering, mede naar aanleiding van de door de Regering aangekondigde herziening van het Arubaanse belastingstelsel, de Masterclass 'Een Belastingstelsel op Maat', waaraan werd deelgenomen door verschillende overheidsdiensten en instanties uit de private sector, alsmede vertegenwoordigers van de Raad van Advies Sint-Maarten.

In deze Masterclass is ingegaan op de verschillende in het Koninkrijk gehanteerde belastingstelsels. Aan de hand van inzichten en ervaringen uit de praktijk is gesproken over de knelpunten die ervaren worden en de verschillende opties ter verbetering van het Arubaanse stelsel. Een openbaar college vormde het sluitstuk van de masterclass waarin een samenvatting werd gegeven van hetgeen tijdens de Masterclass aan de orde kwam en waarin de afrondende conclusies werden gedeeld.

Tijdens de Masterclass werden presentaties gegeven door de heer drs. R. de Swart, plv. Directeur Algemene Fiscale Politiek (AFP) van het Nederlandse ministerie van Financiën, mevrouw drs. N. Martina, directeur van de Belastingdienst/Caribisch Nederland (B/CN), mw. mr. C. Wolter, Managing Partner & Tax Partner van BDO-WTS Aruba en drs. F. Snijders, Tax Partner van BDO-WTS Aruba. Tenslotte mocht de Raad zich verheugen in een nauwe betrokkenheid van mw. mr. L. Pieters, directeur van de Departamento di Impuesto Aruba.

¹⁵ De Nederlandse Studiegroep Begrotingsruimte (SBR) heeft als voorbeeld gediend. Deze studiegroep brengt voorafgaand aan verkiezingen advies uit over de begroting van de Rijksoverheid. De politieke partijen hebben dan nog de mogelijkheid om het advies te verwerken in hun verkiezingsprogramma's. De SBR werd in 1971 ingesteld. De overheid heeft veel aanbevelingen van de SBR in de loop der jaren overgenomen, zoals het trendmatig begrotingsbeleid. Het formele traject van de SBR begint met het opstellen van de adviesaanvraag van het kabinet (via de minister van Financiën). Na instemming door de ministerraad wordt het rapport naar de Tweede Kamer gestuurd. Dit gebeurt zonder verdere standpuntbepaling van het kabinet.

ADVISERING

4

Instream

In 2018 heeft de Raad 49 ontwerpen van wet- en regelgeving ter advisering aangeboden gekregen. Deze instroom is hoger dan die van het voorgaande verslagjaar. De instroom van ontwerpen voor de jaren 2014 tot en met 2018 is weergegeven in Tabel 1.

Tabel 1. Overzicht instroom ontwerpen Raad van Advies 2014-2018

	2014	2015	2016	2017	2018
Totaal aantal aangeboden ontwerpen	40	53	44	43	49
Nog af te handelen uit het voorgaande jaar	6	11	7	3	2
Totaal te behandelen	46	64	51	46	51
Aantal afgehandeld in het lopende jaar	35	57	47	43	48
Aantal voortgezet in het volgende jaar	11	7	4	3	3

Behandeling

De 51 te behandelen ontwerpen bestonden uit 25 ontwerp-landsverordeningen; 7 ontwerp-initiatief-landsverordeningen, en 18 ontwerp-landsbesluiten, houdende algemene maatregelen en 1 nota van wijziging.

Tabel 2. Overzicht advisering Raad van Advies 2014-2018

	2014	2015	2016	2017	2018
Ontwerp-landsverordening	24	32	17	23	25
Ontwerp-landsbesluit, h.a.m.	16	14	20	20	18
Ontwerp-initiatieflandsverordening	5	10	4	2	6
Ontwerp ex Comptabiliteitsv. 1989	1	1	3	-	-
Advies ex art. 17 Lv RvA	1	2	4	-	-
Nota van Wijziging					1
Retour	0	5	1	-	1

Behandeltermijnen bij advisering

De aan de Raad ter advisering voorgelegde ontwerpen van regelgeving kunnen als volgt worden gecategoriseerd, waarbij de behandeltermijn staat aangegeven:

Categorie	Complexiteit	Termijn
A	Eenvoudig ontwerp	1 maand
B	Ontwerp van een gemiddelde complexiteit	2 maanden
C	Gecompliseerd ontwerp	3 maanden

De aangegeven (maximale) termijnen gelden vanaf het moment van inbehandelingneming door de Raad (het moment waarop het ontwerp voor het eerst wordt geagendeerd voor de Raadsvergadering).

In behandelingneming is afhankelijk van zowel:

- A. het werkaanbod van de Raad;
- B. de capaciteit van het Wetenschappelijk Bureau;
- C. prioritering op verzoek van de regering of de Staten.

Vornoemde termijnen kunnen worden verlengd vanwege onvoorziene of anderszins buitengewone omstandigheden.

Het kan voorkomen dat ten aanzien van een ontwerp een spoedbehandeling wenselijk wordt geacht. Hieromtrent wordt zo nodig door de Raad met de Voorzitter der Staten en de Minister-President overleg gepleegd.

Dicta in 2018

Van het eindoordeel of dictum van de Raad over de ontwerp-landsverordeningen, de ontwerp-landsbesluiten, houdende algemene maatregelen en de ontwerpen op grond van de Comptabiliteitsverordening 1989 bestaan vijf varianten. Voor de ontwerp-landsverordeningen luiden die als volgt:

Dictum 1	De Raad kan zich met de doelstelling en de inhoud van het ontwerp verenigen en geeft u mitsdien in overweging het aan de Staten aan te bieden.	Het betreft hier een zogenaamd blanco advies: de Raad heeft geen bezwaren tegen het ontwerp.
Dictum 2	De Raad kan zich met de doelstelling en de inhoud van het ontwerp verenigen en geeft u in overweging het aan de Staten aan te bieden, nadat aan het vorenstaande aandacht zal zijn geschonken.	Het betreft hier een ontwerp dat geen belangrijke principiële of complexe problemen oplevert en waartegen de Raad geen bezwaren heeft.
Dictum 3	De Raad kan zich met de doelstelling en de inhoud van het ontwerp verenigen en geeft u in overweging het aan de Staten aan te bieden, nadat met het vorenstaande rekening zal zijn gehouden.	Het betreft hier een ontwerp dat enkele problemen oplevert waartegen de Raad bezwaren heeft, maar die door opvolging van het advies van de Raad kunnen worden weggenomen.
Dictum 4	De Raad kan zich (niet/weliswaar) met de doelstelling (en/doch niet) met de inhoud van het ontwerp verenigen en geeft u mitsdien in overweging het niet aan de Staten aan te bieden, dan nadat met het vorenstaande rekening zal zijn gehouden.	Het betreft hier een ontwerp dat belangrijke principiële of complexe problemen oplevert waartegen de Raad bezwaren heeft, maar die door opvolging van het advies van de Raad kunnen worden weggenomen.
Dictum 5	De Raad kan zich op grond van het bovenstaande (niet/weliswaar) met de doelstelling (en niet /doch niet) met de inhoud van het ontwerp verenigen en geeft u mitsdien in overweging het niet aan de Staten aan te bieden.	Het betreft hier een ontwerp dat belangrijke principiële of complexe problemen oplevert waartegen de Raad bezwaren heeft, die niet door opvolging van het advies van de Raad kunnen worden weggenomen.

Ontwerpen ten aanzien waarvan het vierde of vijfde dictum is gegeven, dienen opnieuw in de ministerraad aan de orde te worden gesteld (zie artikel 2, tweede lid, onderdeel d, van het Reglement van Orde van de Ministerraad, AB 1999 no. GT 26). In zijn vergadering van 30 oktober 2018 bevestigde de ministerraad de strikte naleving van het betreffende artikel van het Reglement van Orde van de Ministerraad.

In sommige gevallen onthoudt de Raad zich van het geven van een eindoordeel. Het betreft in deze gevallen onvolledige, onafgeprocedeerde of anderszins onjuiste ontwerpen.

Tabel 3. Overzicht dicta 2016-2018		1 blanco	2 aandacht	3 rekening	4 niet dan nadat	5 niet	6 anderszins
Landsverordening	2016	3	1	7	6	-	-
	2017	-	4	14	3	-	-
	2018	3	1	11	8	-	-
Landsbesluit, h.a.m.	2016	4	7	4	4	-	1
	2017	7	3	9	1	-	-
	2018	1	3	8	3	-	-
Initiatief-landsverordening	2016	1	1	-	1	1	-
	2017	-	-	-	1	-	1
	2018	3	-	2	1	-	-
Comptabiliteitsverordening 1989	2016	-	-	3	-	-	-
	2017	-	-	-	-	-	-
	2018	-	-	-	-	-	-
Advies ex art. 17 Lv. RvA	2016	-	-	-	-	-	4
	2017	-	-	-	-	-	-
	2018	-	-	-	-	-	-
Nota van Wijziging	2016	-	-	-	-	-	4
	2017	-	-	-	-	-	-
	2018	-	-	-	1	-	-

Conclusie dicta 2018

In het verslagjaar werd 13 maal het dictum 4 door de Raad gegeven. De reden dat de Raad tot een dergelijk 'zwaar' dictum komt is mede gelegen in het feit dat hij in het kader van de beleids-analytische toetsing speciale nadruk legt op de uitvoering van een deugdelijke probleeminventarisatie en vervolgens aan de formulering van een juiste probleemstelling. De Raad kan zich immers pas een oordeel vormen over de doelmatigheid van een ontwerp - waaronder moet worden begrepen de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid ervan - indien het probleem dat door middel van wetgeving opgelost dient te worden deugdelijk is onderzocht en helder is omschreven. Op zich hoeft een gebrekkige probleemdefinitie nog geen reden te zijn voor een 'zwaar' dictum. Meestal wordt een dergelijk dictum veroorzaakt door een combinatie van factoren. In het verslagjaar waren de tekortkomingen dikwijls te wijten aan aspecten die gerelateerd waren aan de uitvoering van de aangeboden ontwerpen. Verwezen zij in dit kader naar het in dit jaarverslag opgenomen thema. De indruk bestaat dat met name aan het einde van het verslagjaar de kwaliteit van de ontwerpen is verzwakt door de haast waarmee zij in proces werden gebracht.

Overzicht van ontwerpen ten aanzien waarvan in 2018 advies is uitgebracht

Van de totaal 51 te behandelen ontwerpen in 2018 heeft de Raad op 47 ontwerpen advies uitgebracht, één ontwerp is geretourneerd. Bij 3 ontwerpen is de behandeling in 2019 voortgezet. De indeling van de uitgebrachte adviezen is als volgt:

1. ontwerpen van landsverordening: 24
2. ontwerpen van initiatief-landsverordening: 6
3. ontwerpen van landsbesluit, houdende algemene maatregelen: 17
4. geretourneerde ontwerpen: 1
5. overloop naar 2019: 3

De met * aangegeven ontwerpen waren ten tijde van de afronding van dit jaarverslag (31 januari 2019) inmiddels openbaar en zijn derhalve ook gepubliceerd op de website www.rva.aw

Ontwerp-landsverordeningen	
1	Ontwerp-landsverordening houdende wijzigingen van een aantal landsverordeningen alsmede houdende overgangsbepalingen in verband met de inwerkingtreding van de Landsverordening van 23 september 2016 tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek van Aruba (AB 1989 no. GT 100) in verband met een aantal onderwerpen die nog een regeling of aanpassing in het Burgerlijk Wetboek van Aruba behoeven (AB 2016 no. 51) (Aanpassingsverordening Burgerlijk Wetboek van Aruba) <i>Ingekomen: 18-10-2017. Kenmerk: RvA 173-17. Advies: 21-2-2018. Dictum: 3</i>
2	Ontwerp-landsverordening tot wijziging van de Landsverordening instelling ministeries 2014 (AB 2013 no. 94) <i>Ingekomen: 13-12-2017. Kenmerk: RvA 216-17. Advies: 17-1-2018. Dictum: 3*</i>
3	Ontwerp-landsverordening tot vaststelling van de begrotingen van de ministeries van het Land voor het dienstjaar 2018 <i>Ingekomen: 12-3-2018. Kenmerk RvA 41-18. Advies: 29-3-2018. Dictum: 4*</i>
4	Ontwerp-landsverordening tot vaststelling van de begroting van de RvA voor het dienstjaar 2018 <i>Ingekomen: 12-3-2018. Kenmerk RvA 42-18. Advies: 21-3-2018. Dictum: 1*</i>
5	Ontwerp-landsverordening tot vaststelling van de begroting van de Algemene Rekenkamer voor het dienstjaar 2018 <i>Ingekomen: 14-3-2018. Kenmerk RvA 48-18. Advies: 21-3-2018. Dictum: 1*</i>
6	Ontwerp-landsverordening tot vaststelling van de begroting van het Onderwijsfonds voor het dienstjaar 2018 <i>Ingekomen: 21-3-2018. Kenmerk RvA 53-18. Advies: 11-4-2018. Dictum: 2*</i>
7	Ontwerp-landsverordening tot vaststelling van de begroting van het Tourism Product Enhancement Fund voor het dienstjaar 2018 <i>Ingekomen: 23-3-2018. Kenmerk RvA 56-18. Advies: 11-4-2018. Dictum: 3*</i>
8	Ontwerp-landsverordening tot vaststelling van de begroting van de Dienst Openbare Werken voor het dienstjaar 2018 <i>Ingekomen: 23 maart 2018. Kenmerk RvA 57-18. Advies: 11-4-2018. Dictum: 3*</i>
9	Ontwerp-landsverordening tot wijziging van de landsverordening belasting op bedrijfsomzetten (AB 2006 no. 83), de Landsverordening bestemmingsheffing AZV (AB 2014 no. 59), de landsverordening overdrachtsbelasting (AB 1989 no. GT 73), de Landsverordening inkomstenbelasting (AB 1991 no. GT 51), de Verkopingsverordening (AB 1988 no. GT 42), de Algemene landsverordening belastingen (AB 2004 no. 10), de Landsverordening invordering directe belastingen (AB 1991 no. GT 4), de Landsverordening reparatietoeslag (AB 2010 no. 99), de Landsverordening Sociale Verzekeringsbank (AB 1995 no. GT 1), de Landsverordening algemene ziektekostenverzekering (AB 1992 no. 18), de Registratieverordening (AB 1989 no. GT 38), de Petroleumverordening zeegebied Aruba (AB 1987 no. 89) en tot intrekking van de Landsverordening successiebelasting (AB 1990 no. GT 26) <i>Ingekomen: 16-4-2018. Kenmerk: RvA 77-18. Advies: 14-5-2018. Dictum: 4*</i>
10	Ontwerp-landsverordening houdende vaststelling van een nieuwe tekst van het Wetboek van Strafvordering (Wetboek van Strafvordering) <i>Ingekomen: 19-4-2018. Kenmerk: RvA 80-18. Advies: 30-8-2018. Dictum:3</i>

11	Ontwerp-landsverordening houdende wijziging van de Landsverordening deviezenverkeer (AB 1990 no. GT 6), en van de Statistiekverordening (AB 1991 no. GT 44) <i>Ingekomen: 4-7-2018. Kenmerk: RvA 115-18. Advies: 22-8-2018. Dictum: 3*</i>
12	Ontwerp-landsverordening tot wijziging van de Landsverordening toelating, uitzetting en verwijdering (AB 1993 no. GT 33) (herziening toelatingsvoorschriften) <i>Ingekomen: 5-7-2018. Kenmerk: RvA 117-18. Advies: 30-8-2018. Dictum: 3*</i>
13	Ontwerp-landsverordening tot vaststelling van de begrotingen van de ministeries van het Land voor het dienstjaar 2019 <i>Ingekomen: 21-9-2018. Kenmerk: RvA 165-18. Advies: 1-11-2018. Dictum: 4*</i>
14	Ontwerp-landsverordening tot vaststelling van de begroting van de Raad van Advies voor het dienstjaar 2019 <i>Ingekomen: 21-9-2018. Kenmerk: RvA 166-18. Advies: 17-10-2018. Dictum: 1*</i>
15	Ontwerp-landsverordening tot wijziging van de Landsverordening op het notarisambt (AB 1990 no. GT 69) (wijziging maximum aantal notarissen) <i>Ingekomen: 10-10-2018. Kenmerk: RvA 178-18. Advies: 1-11-2018. Dictum: 4</i>
16	Ontwerp-landsverordening tot aanpassing van verschillende landsverordeningen in verband met de invoering van de Landsverordening infectieziekten en in verband daarmee te voorzien in een tijdelijke regeling van de besmettelijke dierziekten en zoönosen (Aanpassingsverordening landsverordening infectieziekten) <i>Ingekomen: 11-10-2018. Kenmerk: RvA 179-18. Advies: 7-11-2018. Dictum: 3*</i>
17	Ontwerp-landsverordening tot wijziging van de Landsverordening regeling geldstelsel (AB 1991 no. GT 34) (introductie nieuwe denominatie bankbiljetten; regeling meldbevoegdheid Centrale Bank van Aruba) <i>Ingekomen: 19-10-2018. Kenmerk: RvA 187-18. Advies: 28-11-2018. Dictum: 3</i>
18	Ontwerp-landsverordening tot wijziging van de Cessantieverordening (AB 1998 no. GT 18) <i>Ingekomen: 23-10-2018. Kenmerk: RvA 190-18. Advies: 7-11-2018. Dictum: 3</i>
19	Ontwerp-landsverordening tot instelling van een tijdelijk begrotingsfonds ten behoeve van een slagvaardige en effectieve implementatie van het Integraal Sociaal Crisisplan Aruba over de periode van 1 augustus 2018 tot en met 31 december 2019 (Interim Begrotingsfonds Sociaal Crisisplan Aruba) <i>Ingekomen: 25-10-2018. Kenmerk: RvA 194-18. Advies: 29-11-2018. Dictum: 4*</i>
20	Ontwerp-landsverordening tot wijziging van de Landsverordening tot vaststelling van de begrotingen van de ministeries van het Land voor het dienstjaar 2018 (AB 2018 no. 23) <i>Ingekomen: 26-10-2018. Kenmerk: RvA 195-18. Advies: 29-11-2018. Dictum: 4*</i>
21	Ontwerp-landsverordening tot vaststelling van de begroting van de Dienst Openbare Werken voor het dienstjaar 2019 <i>Ingekomen: 7-11-2018. Kenmerk: RvA 203-18. Advies: 6-12-2018. Dictum: 4*</i>
22	Ontwerp-landsverordening tot wijziging van de Motorrijtuig- en motorbootbelastingverordening (AB 1988 no. GT 23) <i>Ingekomen: 14-11-2018. Kenmerk: RvA 206-18. Advies: 6-12-2018. Dictum: 4*</i>
23	Ontwerp-landsverordening houdende afwijking van enkele landsverordeningen in verband met de uitgifte in erfpacht van een aantal overheidspercelen met daarop gebouwde woningen door de minister van Ruimtelijke Ontwikkeling, Infrastructuur en Milieu aan de Stichting Fundacion Cas pa Comunidad Arubano <i>Ingekomen: 23-11-2018. Kenmerk: RvA 210-18. Advies: 19-12-2018. Dictum: 3</i>
24	Ontwerp-landsverordening tot wijziging van de Landsverordening grondbelasting (AB 1995 no. GT 3), de Landsverordening inkomstenbelasting (AB 1991 no. GT 51), de Landsverordening belasting over bedrijfsomzetten en additionele voorzieningen PPS-projecten (AB 2006 no. 83) en de Landsverordening bestemmingsheffing AZV (AB 2014 no. 59) <i>Ingekomen: 26-11-2018. Kenmerk: RvA 213-18. Advies: 12-12-2018. Dictum: 4*</i>

Ontwerp-initiatieflandsverordeningen	
1	Initiatief ontwerp-landsverordening tot vaststelling van de begroting van de Staten van Aruba voor het dienstjaar 2018 <i>Ingekomen: 2-2-2018. Kenmerk RvA 24-18. Advies: 21-3-2018. Dictum: 1*</i>
2	Initiatief ontwerp-landsverordening tot wijziging van de landsverordening politieke partijen (Landsverordening politieke partijen) <i>Ingekomen: 23-5-2018. Kenmerk: RvA 90-18. Advies: 30-7-2018. Dictum: 4</i>
3	Initiatief ontwerp-landsverordening tot wijziging van documenten dienende ter vaststelling van de identiteit van personen (Landsverordening identificatieplicht) <i>Ingekomen: 5-9-2018. Kenmerk: RvA 158-18. Advies: 8-10-2018. Dictum: 3</i>
4	Initiatief ontwerp-landsverordening houdende regels betreffende de integriteit van kandidaat-ministers en ministers en de Gevolmachtigde Minister (Landsverordening Screening/Integriteit Ministers) <i>Ingekomen: 6-9-2018. Kenmerk: RvA 162-18. Advies: 31-10-2018. Dictum: 3</i>
5	Initiatief-ontwerp-landsverordening tot vaststelling van de begroting van de Staten van Aruba voor het dienstjaar 2019 <i>Ingekomen: 4-10-2018. Kenmerk: RvA 175-18. Advies: 17-10-2018. Dictum: 1*</i>
6	Initiatief ontwerp-landsverordening tot vaststelling van de begroting van de Algemene Rekenkamer voor het dienstjaar 2019 <i>Ingekomen: 8-10-2018. Kenmerk: RvA 176-18. Advies: 17-10-2018. Dictum: 1*</i>

Ontwerp-landsbesluiten, houdende algemene maatregelen	
1	Ontwerp-landsbesluit, houdende algemene maatregelen, ter uitvoering van artikel 30 van de Landsverordening toezicht verzekeringsbedrijf (AB 2000 no. 82) (Landsbesluit doorberekening toezichtskosten assurantiebemiddelaars) <i>Ingekomen: 14-2-2018. Kenmerk RvA 25-18. Advies: 14-3-2018. Dictum: 2</i>
2	Ontwerp-landsbesluit, houdende algemene maatregelen, tot wijziging van het Landsbesluit toevoeging in strafzaken (AB 1997 no. 50) <i>Ingekomen: 23-3-2018. Kenmerk RvA 55-18. Advies: 11-4-2018. Dictum: 2 *</i>
3	Ontwerp-landsbesluit, houdende algemene maatregelen, ter uitvoering van artikel 4 van de Landsverordening in- en uitvoer (AB 1989 no. GT 102) (Landsbesluit invoerverbod benzine en gasolie in het klein)
4	Ontwerp-landsbesluit, houdende algemene maatregelen, tot wijziging van het Petroleumbesluit (AB 1988 no. 145) <i>Ingekomen: 19-6-2018. Kenmerk: RvA 108-18. Advies: 22-8-2018. Dictum: 4</i>
5	Ontwerp-landsbesluit, houdende algemene maatregelen, ter uitvoering van artikel 20 van de Luchtvaartverordening (AB 1989 no. GT 58) (Landsbesluit bewijzen van bevoegdheid voor het luchtvaartpersoneel) <i>Ingekomen: 25-6-2018. Kenmerk: RvA 112-18. Advies: 22-8-2018. Dictum: 3</i>
6	Ontwerp-landsbesluit, houdende algemene maatregelen t.u.v. artikel 6, derde lid, van de Landsverordening regeling geldstelsel (AB 1991 no. GT 34) (Landsbesluit uitgifte herdenkingsmunt 'Soldachi') <i>Ingekomen: 4-7-2018. Kenmerk: RvA 116-18. Advies: 18-7-2018. Dictum: 1</i>
7	Ontwerp-landsbesluit, houdende algemene maatregelen, houdende instelling van het Parke Marino Aruba (Landsbesluit Parke Marino Aruba) <i>Ingekomen: 13-7-2018. Kenmerk: RvA 124-18. Advies: 22-8-2018. Dictum: 3*</i>
8	Ontwerp-landsbesluit, houdende algemene maatregelen, ter uitvoering van artikel 13, vierde lid, van de Landsverordening penitentiaire beginselen (Ab 2005 no. 75) (Landsbesluit toegangscontrole penitentiaire inrichtingen) <i>Ingekomen: 1-10-2018. Kenmerk: RvA 174-18. Advies: 31-10-2018. Dictum: 3</i>

9	Ontwerp-landsbesluit, houdende algemene maatregelen, tot wijziging van diverse landsbesluiten in verband met de invoering van de Landsverordening infectieziekten en tot het aanbrengen van verbeteringen (Aanpassingsbesluit landsverordening infectieziekten) <i>Ingekomen: 11-10-2018. Kenmerk: RvA 180-18. Advies: 7-11-2018. Dictum: 2</i>
10	Ontwerp-landsbesluit, houdende algemene maatregelen, tot wijziging van het Retributie- en legesbesluit Directie Openbaar Personenvervoer (AB 2004 no. 8) <i>Ingekomen: 11-10-2018. Kenmerk: RvA 181-18. Advies: 7-11-2018. Dictum: 3</i>
11	Ontwerp-landsbesluit, houdende algemene maatregelen ter uitvoering van artikel 6, vierde lid, van de Cessantieverordening (AB 1998 no. GT 18) (Landsbesluit presentiegeld leden Bestuur Cessantiefonds) <i>Ingekomen: 23-10-2018. Kenmerk: RvA 191-18. Advies: 7-11-2018. Dictum: 3</i>
12	Ontwerp-landsbesluit, houdende algemene maatregelen tot wijziging van het Landsbesluit beheers- en beleggingsregels cessantiefonds (AB 1997 no. GT 9) en tot intrekking van het Landsbesluit, h.a.m., ter uitvoering van artikel 6, derde lid, van de Cessantieverordening (AB 1997 no. GT 10) <i>Ingekomen: 23-10-2018. Kenmerk: RvA 192-18. Advies: 7-11-2018. Dictum: 1</i>
13	Ontwerp-landsbesluit, houdende algemene maatregelen ter uitvoering van artikel 28 van de Landsverordening materieel ambtenarenrecht (AB 1989 no. GT 37) (Landsbesluit kledingtoelage Dienst Burgerlijke Stand en Bevolkingsregister) <i>Ingekomen: 25-10-2018. Kenmerk: RvA 193-18. Advies: 7-11-2018. Dictum: 3</i>
14	Ontwerp-landsbesluit, houdende algemene maatregelen tot wijziging van het Landsbesluit bijzondere rechtspositionele bepalingen douaneambtenaren (AB 1989 no. GT 37) en de Bezoldigingsregeling Aruba 1986 (AB 1996 no. GT 10) <i>Ingekomen: 20-11-2018. Kenmerk: RvA 209-18. Advies: 12-12-2018. Dictum: 4</i>
15	Ontwerp-landsbesluit, houdende algemene maatregelen, ter uitvoering van artikel 5, eerste lid, van de Landsverordening op de geneesmiddelenvoorziening (AB 1990 no. GT 9) (Landsbesluit inrichting en werkwijze Geneesmiddelenregistratiecommissie) <i>Ingekomen: 23-11-2018. Kenmerk: RvA 211-18. Advies: 12-12-2018. Dictum: 3</i>
16	Ontwerp-landsbesluit, houdende algemene maatregelen, ter uitvoering van artikel 3 van de Retributieverordening (AB 1988 no. GT 4) en tot intrekking van het Retributiebesluit SERLIMAR (AB 1988 no. 124) <i>Ingekomen: 23-11-2018. Kenmerk: RvA 212-18. Advies: 6-12-2018. Dictum: 1*</i>
17	Ontwerp-landsbesluit, houdende algemene maatregelen, ter uitvoering van de artikelen 6, eerste lid, van de Landsverordening tarief van invoerrechten (AB 2002 no. 120) en 7a, eerste lid, van de Landsverordening accijns op gedistilleerd (AB 1991 no. GT 27) (aanpassing invoerrechten wijn, tabak en gedistilleerd) <i>Ingekomen: 26-11-2018. Kenmerk: RvA 214-18. Advies: 12-12-2018. Dictum: 4*</i>

Geretourneerd ontwerp

Initiatief ontwerp landsverordening tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht van Aruba (AB 2012 no. 24)

Ingekomen: 22-5-2018. Kenmerk: RvA 89-18. Retour 20-6-2018

Overloop naar 2019

Wegens prioriteitstelling werd de behandeling van de ontwerp-landsverordening houdende wijziging van de Landsverordening Aruba Tijdelijk Financieel Toezicht (AB 2015 no. 39) (vaststelling begrotingsnormen 2019-2021) (Ingekomen: 30-11-2018, kenmerk: RvA 221-18) en de ontwerp-Landsverordening houdende een verbod op bepaalde voor het milieu schadelijke producten (Landsverordening verbod voor het milieu schadelijke producten) (Ingekomen: 7-12-2018. Kenmerk: RvA 225-18) in 2019 voortgezet.

Het ontwerp-landsbesluit, houdende algemene maatregelen, tot wijziging van het Landsbesluit rij- en keuringsbewijzen (AB 1999 no. 61) (*Ingekomen: 10-12-2018. Kenmerk: RvA 226-18*) is wegens het late tijdstip van aanbidding in 2018 niet meer in behandeling genomen.

Enkele cijfers van 2018

Hieronder zijn enkele kengetallen op een rijtje gezet.

Raad van advies	
Samenstelling:	voorzitter, 4 leden
Personeel:	8 medewerkers
Uitgaven:	2.010.105
Personeelskosten:	1.484.621
Overige kosten:	525.484

Advisering	
Ingekomen adviesaanvragen:	49
Afgehandelde adviezen:	47
Geretourneerd:	1
Overloop naar 2019:	3
Gemiddelde doorlooptijd in dagen	29
- Ontwerpen categorie A:	19
- Ontwerpen categorie B:	30
- Ontwerpen categorie C:	50*

* De ontwerp-landsverordening houdende vaststelling van een nieuwe tekst van het Wetboek van Strafvordering is hierin niet meegewogen. Dit ontwerp was dermate complex en omvangrijk dat de Raad aanvankelijk van een dubbele adviestermijn uitging d.i. 6 maanden. Uiteindelijk werd het advies na 4 maanden uitgebracht.

Samenstelling Raad van Advies 1986 - 2018

Voorzitters	
F. J. Tromp	1986 - 1994
E. Arends	1988 - 1996
T. Leest	1993 - 1999
A. W. Engelbrecht	2000 - 2001
mr. A. L. Nicolaas	2000 - 2009
mr. A.J. Swaen	2007 - 2014
mr. F.M. de los Santos Goedgefrag	2014 -

Overige leden	
F. D. Figaroa	1986 - 1993
I. O. Marugg	1986 - 1988
F. J. Eman	1986 - 1988
mr. C. G. Maduro	1986 - 1993
A. Werleman	1989 - 1994
H. F. Henriquez	1993 - 2000
mr. A.J. Muyale	1994 - 2006
ing. A. C. Yazaragaray	1994 - 2008
F. Wernet	1996 - 1997
J. U. Maduro	1997 - 2004
O. B. Arends	2000
mr. E. D. C. Fowler	2002 - 2008
mr. J. R. Tchong	2004 - 2011
mr. J. S. Kuiperdal	2008 - 2012
M. M. Loefstok	2008 - 2013
mr. C. R. Foy	2009 - 2013
drs. C. Timmer	2011 -
mr. D.G. Kock	2012 -
drs. M.M. Agunbero	2013 -
mr. M.G.M. Schwengle	2014 - 2017
mr. E.H.J. Martis	2017 -

Secretarissen	
mr. N.E. Henriquez	1986-1991
mw. mr. A.J. Marval	1991-2003
mw. mr. dr. H.A. van der Wal BA	2004 - 2018
mr. A. Braamskamp	2018 -

COLOFON

Samenstelling:

Wetenschappelijk Bureau Raad van Advies

Vormgeving:

Freeway Creative Agency

Fotografie:

Armando Multimedia

CONTACTGEGEVENS

Raad van Advies

L.G. Smith Boulevard 8, Oranjestad, Aruba

Tel. +297 5833972

Fax +297 5834012

E-mail: info@rva.aw

Website: www.rva.aw

Dit jaarverslag is ook gepubliceerd op www.rva.aw

OVER DE FOTOGRAAF

Armando Gabriel Louis Goedgedrag is in 1989 in Stadskanaal geboren. Samen met zijn ouders migreerde hij in 1991 naar Aruba. Na de middelbare school te hebben doorlopen ging hij naar Nederland om in Leeuwarden Communication & Multimedia Design te studeren. Daarna behaalde hij zijn Master in Animatie aan de Academie voor Kunst en Vormgeving St. Joost. Na zijn studie is hij in 2013 naar zijn eiland teruggekeerd en ging hij "de natuur pas echt goed verkennen." Samen met collega fotografen heeft hij de Arubaanse natuur op foto's en films vastgelegd; met name de bedreigde dieren en planten. De jonge kunstenaar zet zich in voor de bewustwording van de waarde van de Arubaanse natuur bij de Arubaanse jeugd. Hij is niet alleen natuurliefhebber, maar ook een natuurbeschermer. Daarvoor legt hij bezoeken af aan scholen, vooral kleuterscholen. Ook is hij actief in Korteweg, een vereniging van jeugdige kunstenaars, die de kunst weer onder de aandacht wil brengen in de samenleving.

